

Kui töötad kõrgustes, tööta ohutult!

Indrek Link, Põhja inspektsiooni tööinspektor

Töö kõrgustes tähendab tööd kõikvõimalikes kohtades, kus inimene töötab kõrgemal kui 2 meetrit.

Kõrgustes töötamine seab töötegi-
jad kukumisohu. Üsna sagedased on
sellised juhtumid, kus kukutakse redeli-
telt ja tellingutelt alla või vajutakse läbi
nõrkade pindade (nt vana eterniit, katu-
sed).

**Enne kõrgtööga alustamist peab
tööandja veenduma selles, et:**

- kõik on korralikult planeeritud,
- järelevalve on korraldatud ja läbiviidud kompetentse isiku poolt (*isik kellel on oskused, teadmised ja kogemused*).

Et ära hoida ohte või viia riskitase võimalikult väikeseks, peab kõrgtööde planeerimisel arvestama sellega, kuidas ja mida teha. Kasutusele tuleb võtta mõistlikud ja riski baasil arvestatud ettevaatusabinõud.

Määruse [Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ehituses](#) § 4 lg 1 sätestab, et ehitustöö ettevalmistamise käigus koostab **ehitusettevõtja** enne ehitusplatsil töö alustamist kirjaliku tööohutuse plaani. Ühisel ehitusplatsil koostab tööohutuse plaani **peatöövõtja**. Tööohutuse plaani ei pea koostama, kui ehitusplatsil ei tehta seaduses nimetatud ohtlike töid või kui ehitustööde maht ei nõua nimetatud eelteate esitamist.

Näide ohtlikust redelist, kuhu ei tasuks ronima minna.

Foto: SXC

Selleks, et kõrgelt kukumise riskitaset võimalikult väikeseks viia, tuleb süstemaatiliselt jälgida järgnevaid:

- **välti tööd kõrgustes**, näiteks monteeeri kokkupandavad asjad maapinnal ja alles siis aseta paika kõrguses;
- **kasuta turvavarustust**, et ennetada kukumist. Kui tööd kõrgustes ei ole võimalik vältida, kasuta võimalusel alati ühiskaitsevahendeid (*piirded, võrgud jms*) ning alles siis, kui ei ole võimalik ühiskaitsevahendeid kasutada, võta tarvitusele isikukaitsevahendid (*turvarakmed, ohutus- köied jt*);

- **kontrolli varustust** (*ühiskaitsevahendeid, isikukaitsevahendeid ja ka tööriistu*). Veendu, et kukkumist takistavad piirded on piisavalt tugevad ja korralikult kinnitatud. Üldkontrolli käigus tuleb pöörata tähelepanu ehitusel kasutatavate töövahendite, sh tellingute, redelite ja tõsteseadmete korrasolekule vastavalt määrusele „Töövahendi kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“. Kontrolli käigus avastatud puudused tuleb kõrvaldada esimesel võimalusel või enne töövahendi järgmist kasutuselevõttu.

[TTOS](#) § 4 lg 4[1] kohaselt peavad töökoht ja töövahendid olema tehniliselt heas seisukorras ja korrapäraselt hooldatud. Ohtude vältimiseks ettenähtud kaitsevahendid ja ohutusseadised peavad olema korrapäraselt hooldatud ja kontrollitud. Kõik leitud puudused, mis võivad mõjutada töötajate ohutust ja tervist, tuleb kõrvaldada võimalikult kiiresti. Seega tuleb vigased töö- ja turvavahendid käibelt kõrvaldada või võimaluse korral need korda teha;

- veendu, et töölisel saavad töökohale ja töökohalt ära **turvaliselt** — töökohal olevad käiguteed peavad olema puhtad, maas olevad avad kaetud või piiratud piiretega, pea ärälöömise kohad märgistatud ning töölistel peab olema tööks vajalik turvavarustus;

TUTVU:

- Euroopa Komisjoni poolt on välja töötanud praktiline [juhend ohutuks töötamiseks kõrgustes](#).
- Sagedasemad puudused redeliga töötamisel koos piltidega on välja toodud Tööinspektsiooni kodulehel [Redeli kasutamise meelespea](#) voldikus.

- **kontrolli, et töötajad**, keda plaanid saata tegema kõrgtööd, **on kompetentsed** selle töö jaoks. [TTOS](#) § 4 lg 4[2] alusel on tööandja kohustatud tagama, et ohualal töötavad ainult asjakohase erijuhendamise või eriväljaõppe saanud töötajad või tööd tehakse sellise töötaja järelevalve all. Inimest, kellel puudub vastav väljaõpe või keda ei ole juhendatud, ei tohi sellist tööd tegema saata.

Redelil töötades peaks kontrollima ja järgima järgmisi põhimõtteid:

- ära ülekoorma redelit — redel võib libiseda või puruneda;
- ära upita ennast üle redeli külgede — redeliilt võib maha kukkuda või kukkuda koos redeliga;
- ära kasuta redelit seistes tööd tehes järjest üle **30** minuti;
- ära kasuta redelit, kui sul ei ole võimalik kahe jalaga sellele kindlalt toetuda ning vähemalt ühe käega sellest kogu aeg kinni hoida. Redelist peab olema võimalik kindlalt kinni hoida ka siis, kui redelil olles midagi kantakse;
- ära lase kõrgustesse tööd tegema kedagi, kes ei ole selle töö jaoks kompetentne.